

Klaas Faber: 'In de sport gelden andere wetten en staat de atleet vaak machteloos.' GER LOEFFEN/HOLLANDESE HOOGTE

Wetenschap Dr. Klaas Faber hekelt opsporing van doping

'De onderzoekers twijfelen zelf óók'

TOPSPORT EN DOPING AFLEVERING 6

Top sport en doping zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden. In een serie verhalen laten wij voor- en tegenstanders, gebruikers, artsen en andere betrokkenen aan het woord. In deze zesde aflevering: dr. Klaas Faber, zelfstandig onderzoeker.

Dominique Elshout
UTRECHT

Onwetenschappelijk. Rommelig. Willekeur. Onderzoek naar dopinggebruik bij atleten laat nogal te wensen over. Dat betoogt dr. Klaas Faber (51), chemometrist met een passie voor dopingonderzoek én met een

plan. 'Er zou een denktank voor dopingonderzoek in Nederland moeten komen, en ook een laboratorium dat de onderzoeken kan uitvoeren.'

Zo'n tien jaar volgt zelfstandig onderzoeker Klaas Faber vanaf de zijlijn vanuit zijn vakgebied dopinggevallen zoals die in de pers verschijnen. Waar de kans zich voordoet, treedt hij in contact met onderzoekers van naam en faam. Zo correspondeert hij al jaren met, en bezocht hij in de Verenigde Staten, Don Catlin, de dopingdeskundige die Lance Armstrong momenteel bijstaat bij diens comeback.

Catlin trouwde Faber toe dat volgens hem ongeveer 90 procent van alle beroepswielrenners een of andere vorm van doping gebruikt. En Lance Armstrong zelf?, vroeg Faber uiteraard. Het antwoord van Catlin was niet eenduidig. 'Armstrong? Ik

wil graag in hem geloven.'

Faber wil ook graag geloven, maar dan vooral in pure, zuivere wetenschap. In onderzoeken die onaantekbare, onomstotelijke resultaten opleveren. Daar schort het aan, weet de onderzoeker uit Beek Ubbergen.

Indirect bewijs

Neem het geval Floyd Landis. De Amerikaan werd in de Tour de France van 2006 betrap op het gebruik van testosteron. Althans, zo luidt de officiële versie van het verhaal. Faber heeft er een resem aan kanttekeningen bij. Ten eerste: bij onderzoek naar testosteron wordt gekeken naar de verhouding tussen testosteron en epitestosteron. Epitestosteron, een stof die geen invloed heeft op de prestatie, dient in het lichaam als 'grondstof' voor testosteron, een middelje dat

atleten agressief en minder vermoeid maakt. Bij een normale man is de verhouding tussen testosteron en epitestosteron ongeveer 1:1. Zodra die verhouding gaat schommelen, kan dat duiden op toediening van testosteron. Kán. 'Het is indirect bewijs. De verhouding kan ook door andere oorzaken anders komen te liggen, maar dat weten we gewoon niet. Er zou grootschalig onderzoek nodig zijn om dat vast te stellen, maar dat onderzoek is nooit gedaan.'

Kanttekening twee: De verhouding 1:1 geldt voor normale mannen. Landis kwam tijdens de Tour van 2006 uit op 11:1. 'Maar Landis is natuurlijk geen normaal persoon. Hij is topsporter. We hebben dertig genen geïdentificeerd die iemand geschikt maken voor topsport; het ene lichaam is het andere niet', zegt Faber.

Kanttekening drie: Een topsporter wordt positief bevonden op het gebruik van testosteron wanneer er vier keer meer testosteron dan epitestosteron wordt aangetroffen. 'Vroeger lag de grens bij 1:6. Dat zijn willekeurig vastgestelde waarden. Bovendien weet ik uit interne documenten die ik heb gezien, dat onderzoekers van laboratoria verbonden aan het Wereld Anti Dopingagentschap WADA, zelf twijfelen aan de uitkomst van de testosterontests. Ze weten gewoon niet zeker of ze goed zitten. Het is jammer dat de betrokken wetenschappers

niet in het openbaar willen toegeven dat ze het mis kunnen hebben.'

Kanttekening vier bij de zaak Landis heeft te maken met voortschrijdend inzicht. De wetenschap is voortdurend in beweging, de stelligheid waarmee onderzoeksresultaten worden gepresenteerd, biedt niet meer dan schijnzekerheid. 'Het zou kunnen dat Landis over tien jaar, met de kennis die we dan hebben, wordt vrijgesproken.'

'Floyd Landis kan over tien jaar, met de kennis van dan, onschuldig zijn.'

In de zaak Landis komt daar volgens Faber als vijfde kanttekening nog bij dat er buitengewoon slordig met de monsters is omgegaan. 'Landis is veroordeeld op basis van twijfelachtig bewijs, dat in een normale strafzaak zeker tot vrijspraak had geleid. Er zijn tegen hem minder aanwijzingen dan tegen - hoe heet 'ie? - Joran van der Sloot. En die loopt nog vrij rond. Maar in de sport gelden blijkbaar andere wetten en staat de atleet vaak machteloos. Ik weet ook dat de advocaat van Landis heeft gevraagd om testresultaten, die hij nooit heeft gekregen. In een strafzaak kan een advocaat gewoon beschikken over al die relevante informatie.'

Gesjoemel

Het is Faber niet te doen om het op voorhand vrijpleiten van atleten. 'Ik denk dat er nog steeds veel meer doping gebruikt wordt, dan dat er ontdekt wordt.' Faber gaat ook niet bij voorbaat uit van goede trouw bij alle topsporters. Hij weet dat er gesjoemeld wordt en ziet mede daarom weinig heil in het biologisch paspoort, het begin 2008 ingevoerde systeem waarbij diverse bloedwaarden van atleten gedurende het hele jaar worden gemeten en vastgelegd. 'Dat paspoort valt gemakkelijk te omzeilen.'

Waar het Faber om gaat, is rechtsgelijkheid en fatsoenlijke wetenschap. 'Ik wil hiervoor in Nederland een denktank oprichten, waarvoor ik al diverse mensen heb benaderd, onder wie dopingexpert Douwe de Boer. Het zou ook mooi zijn als we in Nederland een door WADA geaccrediteerd laboratorium kregen, zodat tests van Nederlandse atleten niet meer in Gent of Keulen hoeven te gebeuren.'

Aan Faber zal het niet liggen. Hij wil de komende jaren een groot deel van zijn werktijd besteden aan zijn doel. 'Atleten worden gedupeerd door onderzoekers die fouten maken en daar gewoon mee door gaan. Ik kan dat niet velen.' ●

VAN LIER® schoenen koop je bij shoemixx.nl.

Kijk op de website voor het assortiment!

shoemixx.nl

- groot aanbod merkschoenen
- supersnelle levering: binnen 24 uur in huis
- gratis retour sturen

VAN LIER®
SINCE 1815